

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

15. De ordine & modo quo Patres in Generali Concilio proceduur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

quoniam supremam gubernandi Ecclesiam potestatem habet. Quid dicendum, si solo suo nutu abroget, aut mutet? Respondeo factum valere, quamuis si imprudenter faciat, grauius, leuiusue peccabit, pro grauitate, vel leuitate rei, de qua Constitutio loquebatur.

Si obijcias, in c. *scilicet*, d. 15. dicit Gregorius, se suscipere quatuor Concilia Generalia, sicut quatuor Euangelia. Respondeo, id locum habere in his quae sunt fidei, & iuris diuini, nam Rom. Pontifex iuri diuino subijcitur: & Conciliorum decreta in his quae sunt fidei, vel iuris diuini, aut naturalis, sunt potius declarationes & interpretationes iuris quam Constitutiones. Eodem modo respondeo ad multa alia, quae habentur in iure, vt in c. *contra statuta* 25. q. 1. dicitur: *Contra decreta Patrum condere aliquid, vel mutare, nec huius quidem sedis potestatis auctoritas: nimirum si sint decreta fidei, iuris diuini, vel naturalis: quod si iuris humani, non potest, videlicet sine aliqua rationabili & iusta causa.* Idem respondeo ad illud, quod obijci potest ex c. *sunt quidam*, c. *violatores*, c. *prima salus*, c. *que ad perpetuam*, c. *nulli fas*, c. *à sanctis*, 25. q. 1. vbi Papa dicit se debere instituta Patrum vique ad animam & sanguinem tueri. Idem respondeo ad id, quod habetur c. *Decretales* d. 20. c. *de Libellus*, d. 4. c. *in istis*, d. 16. c. *sancta octo*, d. 19. vnde Leo ad Martianum scribens ait: *Nicana Synodi decreta nulla possunt improbabilitate conuelli, nulla nouitate violari.* Et subiungit: *In quo opere, auxiliante Christo, fideliter exequendum, necesse est, me perseverante exhibere mandatum, quoniam dispensatio mihi credita est; Et ad meum tendit reatum, si paternarum regule sanctionum, quae à spiritu Dei inspirante condita sunt, (me, quod absit) committente violenter.*

Quinto quaeritur, An Generale Concilium possit constitutionem Roman. Pontificis tollere, aut mutare; Hanc quaestionem tractant Iacobus, de *Concil.* lib. 5. c. 16. Glossa, & communiter Doctores in *Clemen. 2. de elect.* c. *venientes de iurisdictione*, vbi negant id posse facere Concilium, quod ratio ipsa conuincit, quia decreta Concilij robor, & firmitatem accipiunt & habent à Rom. Pont. ergo sine ipsius consensu abrogare, vel mutare nequeunt constitutionem Pontificiam.

Sexto quaeritur, An Rom. Pontifex per clausulam generalem, *Non obstante quavis Constitutione Concilij Generalis contrarium decernente, vel Non obstante quacunque Constitutione in contrarium faciente*, derogare intelligatur Constitutioni Concilij Generalis? De hac quoque quaest. Iacobus, lib. 5. ar. 18. Archid. c. 1. de *Constit.* in 6. sentit, quando aliquid impetratur à Rom. Pontifice contra Constitutionem Concilij Generalis, non videri derogatum esse tali Constitutioni per solam clausulam generalem, nisi specialiter dicatur: *Non obstante Constitutione Concilij Generalis*, nimirum Lateranens. vel Viennens. & Felin. in c. *nonnulli de rescript.* ait, non esse tutum ab Archidiaconi opinione recedere, sed vt testis est Iacobus, loco citato, contra Archidiaconum, & Felinum, est communis opinio asserens, nullam esse differentiam inter Constitutionem Concilij, & Constitutionem cuiusuis alterius iuris communis. Vnde sicut Constitutioni cuiusuis iuris alterius communis Rom. Pontifex intelligitur derogare per clausulam generalem, Non obstante quavis Constitutione in contrarium faciente: sic etiam Constitutioni cuiusuis Concilij Generalis. Ita Innoc. & Hostien. in c. *penult. de Capell. Monacho*. Nisi, inquit Iacobus, Constitutio praecedens haberet clausulam derogatoriam sequentis, vt docet Bald. & alij in l. *humanum*, c. *de legibus*: & nisi primum Constitutio contineret expresse priuilegium certae alicuius personae. Princeps enim non intelligitur priuilegio alteri acquisito derogare, nisi exprimat d. 2. §. *Legatus ff. de iudic.* Falsus est Archidiaconus quod putauit, in Constitutione Concilij Generalis tacite contineri clausulam derogatoriam cuiusuis sequentis legis, vel Priuilegij. Non enim magis continet hanc clausulam Constitutio Generalis Concilij, quam Constitutio cuiusuis alterius iuris communis.

Septimo quaeritur, An Rom. Pontificis auctoritas sit

maior, & superior, quam Concilij Generalis: De hac quaest. Iacobus, satis prolixè de *Concilio* lib. 10. c. 7. In vtramque partem plus æquo argumenta multiplicat. Hæc quaestio tempore Concilij Constantien. & Basiliens. agitata commixta inter Doctores tum Theologiae, tum iuris Canonici: fuitque seminarium multarum aliarum quaestionum, in quibus nonnulli Theologi, & Canonici iuris interpretes plerumque tradiderunt contra Rom. Pontificis auctoritatem cum scandalo, & offensione multorum, quia plus quam par est, Concilij potestatem contra Roman. Pontificem tueri conati sunt. Senserunt enim, maiorem esse potestatem Concilij, quam Romani Pontificis, & Rom. Pont. esse quidem caput omnium ecclesiarum particularium, at subijci Concilio Generali, quando episcopi legitime congregantur: tunc enim representant vniuersalem ecclesiam, quæ solum habet Christum tanquam caput, à quo proxime accipit potestatem. Sic Cardinalis Cameracensis tractat de potestate ecclesie. Ioan. Gerson Parisien. Cancellarius in tract. de potest. ecclesie, & in alio tractatu, *An auctoritate gaudeat Ecclesia?* Nicolaus Cusan. Cardin. in tract. de concordantia Canonica maxime lib. 1. c. ult. Abbas Panormit. in serm. qui incipit, *Quoniam veritas*, & in serm. incipiente, *Episcopus*, lib. 2. c. in serm. habito in Concil. Basiliens. qui incipit, *Maximo*, & in c. *significasti*, de elect. c. *quanto de consuetud. c. preposui de concess. praben.* Ludouicus Rom. in tribus vltimis consilij. & in cons. 22. quod incipit, *Circa propositum*, & in tract. de potest. vniuersalis ecclesie. Hanc sententiam lecti sunt multi in Concil. Basiliens. & postea Douët. Theol. Paris. Ioan. Maior. & Iacob. Almainus.

Sententia contraria omnino tenenda est, quia iuri Canonico, Decretis Conciliorum, & Romanorum Pontificum, & magis Euangelio, & iuri diuino conueniens. Et cum modo hæc sententia amplius in dubium vocari non possit, non est quod in ea probanda immoremur, satis efficaciter eam Turrecremata, Caietanus, & Iacobus. Cardinales comprobauerunt. Est enim Rom. Pontifex summus Christi Vicarius, caput post Christum totius ecclesie, ecclesie Rom. dicitur in iure sepius mater, & magistra, & forma, ac fundamentum omnium ecclesiarum: Christus Dominus ecclesiam suam super Petrum petram firmam fundauit: in ecclesia Monarchicum principatum reliquit, qui omnium principatum optimus est, & in quo vnus præest, non multi: Nec est quod nobis obijciantur decreta Concilij Constantiensis, & Basiliensis, in quib. habetur Generale concilium representare vniuersalem ecclesiam, & proxime à Christo iurisdictionem, & potestatem habere, eique quem libet, etiam Papalis dignitatis, & status obedire debere; cum Constitutio concilij Constantiensis edita sit tempore, quo non erat in ecclesia certus & indubitatus Romanus Pontifex: & extirpandi schismatis gratia fuerit congregatum. Gregorius XI. Benedictus XIII. & Ioan. XXII. vulgo dictus XXIV. qui dubij & incerti Pontifices erant, concilio parere cogebantur.

Nostri vero quaestio est de Romano Pontifice legitimo, vero, & certo, nec manifeste vel notorie hæretico, concilij vero Basiliens. constitutio vim non habet, quia edita est tempore, quo Eugen. IV. verus, & certus Pontifex concilium dissoluerat, vt testis est Turrecremata, qui eo tempore vivebat.

CAP. XV.

De Ordine, & modo quo Patres in Generali Concilio procedunt.

PRIMO quaeritur, Quo ordine Patres in concilio Generali sedent, sententiam dicant & subscribant decretis? De hac quaest. Turrecremata in sum. de *Ecol.* li. 3. c. 26. Iacobus, de *Cõc.* li. 1. ar. 12. Ambo isti inter Patres Concilij hunc ordinem ponunt, vt primum locum teneat Rom. Pont. tanquam caput: secundum Cardinalis Hostien. eo quod ex priuilegio

legio Rom. Pontificem consecrat, *ut dicit Hostien cap. anti-
qua de priuileg.* tertium locum iure communi iniquitanti-
dem auctores, nisi obster Rom. Ecclesie consuetudo, tenent
quatuor Patriarche, hoc ordine. Constantinopoli-
tana, Alexandrina, Antiochena, Hierosolymitana.
De quo quatuor Patriarcharum ordine habetur in *cap. anti-
quum, de priuileg. c. c. renouantes, d. 23.* Post hos quatuor Pa-
triarchas, sequuntur etiam iure communi, nisi aliud ha-
beat Rom. Ecclesie consuetudo, quatuor alij Patriarche,
sive potius Primates, Aquileiensis, Bituricensis, Gradensis,
Cantuarjensis: *de quibus Archidiaconus, c. Glessa in cap.
consuetudis, de appell. c. Cleros, d. 21.* Postea iure communi
sequuntur Cardinales primo Episcopi, deinde presbyteri,
tertio Diaconi. His succedunt archiepiscopi, & his epi-
scopi: postea vero abbates, qui iurisdictionem quasi epi-
scopalem habent, & insignibus Pontificalibus vtuntur;
deinde alij Abbates simplices: post quos sequuntur Ge-
nerales religiosorum Ordinum, Ministri, sive Praefecti.
Inter hos autem, videlicet archiepiscopos, episcopos, ab-
bates, & ministros ordinum generales seruat ordo iuxta
tempus ordinationis eorum, §. *Episcopi, d. 17.* Porro iuxta
Rom. Ecclesie consuetudinem Cardinales praecedunt
omnes Patriarchas, etiam quatuor illos primos: quia etiam
iamque Diaconi, vel presbyteri Cardinales potestate ordinis
sunt minores Patriarchis, Primatibus, & Episcopis, & Ab-
batibus, ordine tamen dignitatis sunt potiores & maio-
res: nam post Rom. Pontificis dignitatem nulla est Car-
dinalatu superior. Est penes Cardinales ius summi Pon-
tificis eligendi, & ipsi cum Rom. Pontifice vnum veluti
corpus efficiunt: cum eo in Consistorio de rebus totius
reipub. Christianae consultant, eorum consilio, & pruden-
tia Roman. Pontifex vtitur, ex ipsis legatos à latere ad re-
ges, principes, & prouincias mittit. Si nunc generale Con-
cilium conuocaretur in quo interessent quatuor illi Pa-
triarche Orientales, tanquam Ecclesie Romanae adhaerentes,
magna lis esset, vtri post Papam digniorem, & hono-
ratiorem locum habere deberent, quatuor illi Patriar-
che, an Cardinales S. R. Ecclesie: Patriarche enim se-
cundum ius commune sibi nobiliorem locum debere con-
tenderent: at Cardinales dicerent secundum Romanam
Ecclesie morem se eminentiorem locum habere debere.
Certe ob commune pacis bonum res ita componeret: ut
vtri que suo essent iure contenti. Legenda essent acta
Concilij Florent. Sess. 1. celebrata Ferrariae, in qua inter-
fuit Patriarcha Constantinopolitana, & tres legati alio-
rum trium Patriarcharum Orientalium.

Secundo quaeritur, Quibus vestibus patres in Concilio
Generali induantur, dum sedent & sententias dicunt? Tur-
recremata, & Iacobatus testantur eos mitris albis orna-
tos, & ceteris Pontificalibus vestibus in Concilio adesse,
sedere, & sententias dicere: sic obseruatum esse in Con-
cilio Constantiensi, & Basiliensi, ait Turrecremata. Et
certe id ratio suadet, quia tunc conueniunt, vt Ecclesia-
rum pastores, vt iurisdictionem à Roman. Pontifice acci-
piunt, & habent, vt de rebus totius Ecclesie & reipubl.
Christianae consultant, tractent, Canones, & decreta con-
stituant.

Tertio quaeritur, vndenam incipere soleat Synodus
Generalis? Respondet Turrecremata ab oratione, qua
diuinum auxilium implorat. Vnde vnus ex patribus
publice rem diuinam facit, Missam de Spiritu sancto de-
cantans.

C A P. XVI.

De numero generalium Conciliorum, & quid in sin-
gulis eorum actum: & definitum sit.

Sic oportet, quot haecenus celebrata sint Generalia
Concilia, quo tempore, sub quibus Romanis Pontifi-
cibus, & Imperatoribus, & quibus de causis.

Primum est Nicenum anno Domini 325. qui erat an-

Azor. Instit. Moral. Pars II.

nus Pontificatus Syluestri 12. & Constantini Magni an-
nus 20. Imperij, vt constat ex Act 2 Concil. Chalcedonen-
sis, & Euseb. in vita Constantini, lib. 3. c. 14. & lib. 4. c. 40. &
47. quod auctoritate Syluestri Roman. Pontificis, curan-
te, petente, & fauente Constantino Magno Imperatore
coactum est. Falso quidam, vt Sozom. lib. 1. c. 16. Nicepho-
rus lib. 8. cap. 14. scripserunt sub Iulio Papa celebratum es-
se. Sozom. lib. 2. c. 13. ait: *Constantinus indicit Concilium Ni-
cae urbe Bythinia, scribitque ad omnes Ecclesiarum Praesules,
vt ad diem praestitutam adfuerit.* Quod dicit, *Constantinus in-
dicit Concilium*, intelligitur de literis Imperatoris, quas ex
sententia episcoporum scripsit. vnde Rufinus lib. 5. c. 1. di-
cit: *Ex sententia sacerdotum, Constantinus Concilium conuo-
cauit. Conuenerunt iracundi, & decem octo Episcopi, omnes fere
ex Oriente: ex Occidente vero Orosius Cordubensis Episcopus
Syluestri Ppae legatus. Damna est in eo haeresis Arii negantis
diuinitatem Filij in Trinitate. Editum est Symbolum fidei, in
quo diuinitas Filij est plene explicata: adhaecque est illa particu-
la: (Consubstantialis Patri) cum Ariani contenderent non esse
dicendam, eiusdem substantiae, sed similis. Definitum quoque est,
celebritatem Paschalem non esse colendam quarta actima Luna
primi mensis, quo Iudaei suum Pascha celebrant.* Hoc Con-
cilium religiosissime veneratur Ecclesia tanquam primum
& sanctum. Interfuerunt in eo sanctissimi Praesules, inter
quos multi erant grauissima tormenta passi persecutioni-
bus sub Diocletiano, Maximiano, & Maximino Impera-
toribus. Editi sunt multi Canones, quamuis apud nos
non extant, nisi viginti. Cano. 11. videntur condemnari ij,
qui Christiani facti ad militiam reuertuntur, quasi non liceat
Christianis militare. Damnat Concilium non mili-
tiam, sed eos qui militare cingulum, quod erat insigne
honoris, ambientes, à Christi fide suscepta recedebant.

Secundum Concilium fuit Constantinopolitanum an-
no Domini 381. vt ait Onuphrius in *Chronico.* anno Da-
masi Papae 15. & Theodosij senioris Imperatoris 12. teste
eodem Onuphrio. quod erat centum quinquaginta Pa-
trum: congregatum est auctoritate Damasi Romani Pon-
tificis, curante, petente, & fauente Theodosio seniore Im-
peratore. Damna est in eo haeresis Macedonii Episco-
pi Constantinopolitani, qui Spiritus sancti diuinitatem
negabat. Vnde ad Symbolum Nicenum addita sunt ea,
quae ad Spiritus sancti diuinitatem spectant: (*Et Spiritum
sanctum Dominum, & uisificantem ex Patre procedentem,
cum Patre & Filio simul adorandum, & conglorificandum, qui
locutus est per Prophetas:*) quae patres Nicenae Synodi mi-
nime expellerunt, quia tunc exorta non fuerat haeresis,
quae Spiritus sancti diuinitatem negabat. Sunt editi Ca-
nones Septem.

Tertium Concilium fuit Ephesinum, auctoritate Cae-
lestini Papae petente, & fauente Theodosio iunioris Im-
peratore conuocatum. Conuenerunt Episcopi plusquam
ducenti ex Oriente. Celebratum est anno Domini 430.
anno Caelestini Papae 5. Theodosij Imperatoris 29. teste
Onuphrio, in *Chronico.* Praesuit in eo Cyrillus Episcopus A-
lexandrinus, Caelestini Romani Pontificis Locumtenens.
Cōdemnata est in eo haeresis Nestorii Episcopi Constan-
tinopolitani, ponentis in Christo duas personas, huma-
nam, & diuinam. Vnde dicebat beatissimam Virginem
dici nō debere Dei Genitricem, sed Christi hominis. Item
Christum hominem gratia, & adoptione, non natura esse
filium Dei. Hanc haeresim Nestorius ex Theodoro Mop-
suestensi Episcopo accepit: qui postea condemnatus est
in Concilio V. generali. Petro Ioannes Antiochenus Epi-
scopus vna cum Episcopis sibi subiectis ad Concilium ve-
nit post condemnationem Nestorii: at propterea à Cy-
rillo Alexandrino dissentire cepit fauens Nestorio: Io-
anni adhaerens Theodoretus, ipse quoque à Cyrillo dis-
sensit. Er quia Cyrillus duodecim Capitula contra toti-
dem Nestorii blasphemias conscripserat, inter quae Spiritum
sanctum dicebat esse Patris, & Filij, & à Patre, & Filio
procedentem, Theodoretus contradiens scripsit Spiritum
sanctum non procedere à Patre, & Filio, nec à Patre